

In de roos

Aandacht voor mannen en vrouwen tijdens conferentie 'Anders leren'

Omdat in competentiegericht leren en het nieuwe leren het vrouwelijke meer aandacht krijgt, gaat het de goede kant op, aldus Iteke Weeda. Op de conferentie 'Groene kennissen' gaf zij de aftrap voor een dag die moet inspireren.

“De onderwijsontwikkelingen van nu zijn precies in de roos van waar het naar toe moet.” Zo start Iteke Weeda haar enthousiaste en soms humoristische betoog op de tweede conferentie 'Groene Kennissen'. De Landelijke Pedagogische Studiecentra (LPC) organiseerden deze dag op 8 december met als thema 'Anders Leren'. Het moet een dag zijn om te oogsten en te inspireren, zo opent Dimph Rubbens (APS) de dag. En Weeda, hoofddocent sociologie aan de Universiteit van Wageningen en hoogleraar emancipatievraagstukken aan de Rijks Universiteit van Groningen, geeft de aftrap voor die inspiratie.

Poldermodel

“Toen ik gisteravond al jullie beschrijvingen van de vernieuwingen las, kon ik niet ophouden met lezen”, zo begint ze. Weeda is zo enthousiast over alle vernieuwingen omdat er in het onderwijs eindelijk meer aandacht voor het vrouwelijke element komt. Daarmee heeft ze meteen de aandacht van de ruim honderddertig aanwezigen. De sfeer is vrolijk. Er wordt veel gelachen omdat ze haar betoog doorspekt met humor: “Weet je waarom er miljoenen zaadcellen nodig zijn om een eikel te bevruchten? Mannen durven de weg niet te vragen”. Het is heel wat anders dan de gebruikelijke inleidingen over competentiegericht leren in een contextrijke leeromgeving.

Het mannelijke denken is een set van eigenschappen, zo betoogt ze, die te maken hebben met rationeel en logisch denken, met argumenten en redeneren vanuit kennis. Het vrouwelijke denken

gaat uit van intuïtie, emotie, betrokkenheid, creativiteit en liefde. Je mag die indeling wat haar betreft, ook yin en yang noemen. Waar het om gaat is dat in de maatschappij het vrouwelijke element meer aandacht krijgt, of moet krijgen. Door individualisering en mondialisering zie je een verschuiving in wat mensen nodig hebben om zichzelf in de maatschappij te kunnen ontplooiën. Zelfbewustzijn en verantwoordelijkheid zijn daarin belangrijke persoonskenmerken. Het onderwijs moet daarom meer doen dan louter kennis overdragen. Het moet leerlingen aanspreken op hun motivatie en betrokkenheid. Leerlingen moeten leren creatief te denken, hun intuïtie te gebruiken. De Nederlandse samenleving vertoont al veel vrouwelijke kenmerken, denk bijvoorbeeld aan het poldermodel, zo legt ze uit. Een Nederlandse mannelijke sollicitant zal in de Verenigde Staten – een mannelijke samenleving – geen kans maken omdat hij zich te bescheiden, te vrouwelijk opstelt. Maar het onderwijs, zeker het traditionele, is nog zeer mannelijk gericht. Het gaat nog te veel om kennis, soms te weinig om persoonskenmerken.

Intuïtie

Wat zie je terug van het mannelijke en vrouwelijke denken bij de workshops? Veel van die workshops gaan over competentiegericht leren, toetsen, werkvormen en leren uit de praktijk. In de workshop 'zin in leren' van Judith Wensink (CPS) brainstormen de deelnemers over leerlingenbetrokkenheid. Ze zoeken naar een evenwicht tussen betekenisvol en uitdagend leren, waarin leerlingen meer verantwoordelijkheid krijgen en waarin ze tegelijkertijd hun hersenen moeten gebruiken. Het is zoeken naar een combinatie.

Iteke Weeda tijdens haar inleiding

Van linksboven naar rechtsonder: plenaire sessie in de grote zaal, een workshopdiscussie en eten en netwerken tijdens de lunchpauze

Ook in een workshop over ondernemerschap van Piety Runhaar en Marc van Rooden (KPC-groep) kom je de mannelijke en vrouwelijke kenmerken tegen. Op veel scholen leren leerlingen ondernemerschap op een mannelijke manier. Ze leren hoe je een ondernemersplan opstelt of hoe je de financiële administratie moet voeren. Maar veel belangrijker voor ondernemerschap, zo vindt Runhaar, zijn persoonskenmerken als creativiteit, oog hebben voor verschillende belangen en energiek zijn. Dat is lastiger aan te leren. Sommige leerlingen moet je vooral leren vindingrijk te zijn en die moet je stimuleren hun kansen te grijpen. Maar er zijn ook leerlingen die je geboren ondernemers kunt noemen. Dat zijn leerlingen die, soms ondanks school, een succesvolle ondernemer worden. Ze handelen intuïtief, zijn creatief en weten de juiste markt aan te boren. En dankzij het feit dat zo'n man een vrouw trouwt die kan rekenen, is hij succesvol.

Je moet dus eigenschappen combineren. Dat betoogt Weeda ook. Met alleen vrouwelijke eigenschappen kom je er niet. Met alleen betrokkenheid krijg je niets voor elkaar, je hebt ook kennis nodig. Alle grote wetenschappers werk-

ten met beide vormen van denken, zoals Albert Einstein. Hij ging uit van zijn intuïtie, daarna gebruikte hij ratio om te kijken of het klopte. Zonder intuïtie was er geen relativiteitstheorie. Mannen en vrouwen kunnen niet zonder elkaar, zo maakt ze op verschillende manieren duidelijk. Uitmuntende bedrijven hebben het mannelijke en vrouwelijke gecombineerd. "Daarom word ik zo enthousiast van al die ontwikkelingen in

het onderwijs, want eindelijk zie ik dat het mannelijke en vrouwelijke element gecombineerd wordt."

De volgende conferentie 'groene kennissen' vindt plaats op 7 december 2006. Meer informatie over de conferentie, de workshops, foto's vindt u in Live-link (Zoek onder instellingen 'grijs' overig bij LPC). □